

Justino Marcinkevičiaus drama „Mažvydas“

PATEIKTIS KŪRĖ LIVETA STONČIŪTĖ IR KAROLINA BALTRUŠYTĖ

Poetinė drama „Mažvydas“ (1)

- ▶ „Mažvydas“ – tai vieno ryškiausio XX a. lietuvių literatūros veikėjo Justino Marcinkevičiaus dramatinės trilogijos („Mindaugas“, „Mažvydas“, „Katedra“) antroji dalis.
- ▶ Ši drama buvo parašyta paminėti pirmosios lietuviškos knygos „Katekizmas“ 450 metinių sukakčiai.
- ▶ Pagrindinis veikalo personažas – istorinė asmenybė, protestantų pastorius, pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas.

Poetinė drama „Mažvydas“ (2)

- ▶ Dramoje nėra įprasto dramatinio konflikto, kai susiduria priešingi veikėjų interesai, vyksta priešingų jėgų, atskirų žmonių, jų požiūrių kova.
- ▶ Poetinės dramatos konfliktas dažnai vyksta veikėjo viduje.
- ▶ Dramoje dažnai suardoma įvykių chronologija: į dabarties veiksmą įterpiamos praeities scenos, išskylančios kaip prisiminimai.
- ▶ Įtaigumo suteikia eiliuota kalba.

Poetinė drama „Mažvydas“ (3)

- ▶ Autoriui rūpėjo išryškinti ne tik knygos reikšmę žmonijos kultūrai, bet ir spausdintinio žodžio svarbą mažos tautos likimui.
- ▶ Mažvydo paveikslą Just. Marcinkevičius kuria labiau kliaudamasis vaizduote nei istorine medžiaga.
- ▶ Dėl cenzūros dramoje parodoma neigiama katalikų dvasininkų veikla: susidorojimas su kitaminčiais, knygų deginimas.
- ▶ Svarbiausia vertybė yra lietuviškas žodis.

Pagrindinis veikėjas (1)

- ▶ Skleidė savo sampratą apie pasaulį, bandė išmokyti lietuviško žodžio.
- ▶ Griežtas, tačiau teisingas. Tikintis ir religingas.
- ▶ Pagrindinį veikėją galima vadinti humanistu, filantropu, gyvenimą pašventusiu kitiems.
- ▶ Buvo priverstas palikti Lietuvą dėl savo naujoviškų pažiūrų. Tai žmogus idealistas, siekiantis savo tikslų bet kokia kaina, net ir negaudamas iš jų jokios naudos.

Pagrindinis veikėjas (2)

- ▶ Pagrindinį veikėją Mažvydą Marcinkevičius vaizduoja gyvenantį ir klebonaujantį Ragainėje.
- ▶ Dramos veiksmas vyksta praėjus 15 metų nuo pirmosios lietuviškos knygos išleidimo.
- ▶ Savo apsisprendimą pasilikti veikėjas aiškina kaip troškimą padėti ten gyvenantiems lietuviams, taip pat jis jaučiasi skolingas Prūsijos kunigaikščiui. Svarbiausia priežastis – įsipareigojimas tarnauti Lietuvai.

Pagrindinis veikėjas (3)

- ▶ Mažvydas išsižada Dievo dėl pareigos tėvynei, gimtajai kalbai.
- ▶ Mažvydo – dvasininko – vidinį prieštarumą rodo ne tik apmąstymai, bet ir pokalbiai su šeimos nariais.
- ▶ Jo supratimu, tikėjimas turi būti grindžiamas gerais darbais, nes be jų malda – tik beverčiai žodžiai.
- ▶ Didžiausias yra jo vidinis konfliktas, kai reikia apsispręsti ir pasirinkti, kam tarnauti: Prūsijai ar Lietuvai.

Pareigos ir laimės konfliktas (1)

- ▶ Mažvydui aukščiausia vertybė taip pat yra meilė.
- ▶ Lietuvoje Mažvydas paliko sužadėtinę Mariją, nors ir prisiekė jai meilę.
- ▶ Triūsas dėl lietuviško žodžio ne tik nesuteikia džiaugsmo, bet ir griaua jo asmeninę laimę.
- ▶ Vėliau Mažvydas susitinka su Marijos sūnumi Kasparu ir sužino apie jos mirtį. Jis jaučiasi kaltas, nors ginasi, kad taip elgėsi dėl pareigos Lietuvai.

Pareigos ir laimės konfliktas (2)

- ▶ Supratęs, kad Kasparas jo sūnus, Mažvydas bando jį įsūnyti, bet to padaryti nepavyksta.
- ▶ Kasparas yra suimamas, dėl žmogžudystės, o Mažvydas jo neapgina.
- ▶ Galiausiai veikėjas suabejoja, ar jo pasiaukojimas Lietuvai buvo prasmingas, kad tam reikėjo paaukoti gyvenimą ir šeimą.

Dramos apibendrinimas

- ▶ Mažvydas kuriamas kaip dvilypės tapatybės herojus. Jam svarbi ir protestantiškoji krikščionybė, ir tautiškumas.
- ▶ Jis skelbia tarnystę žmogui, moko kitus daryti tik gerus darbus, tačiau pats išduoda brangiausiai savo žmones.
- ▶ Vienas pasirinkimas vyko kito kaina – tai sovietmečio istorinė, kultūrinė situacija.

Viktorina

1. Kuriame amžiuje gimė
Justinas Marcinkevičius?

- a) XVIII - amė a.
- b) XIX - amė a.
- c) XX - amė a.

2. J. Marcinkevičiaus mirties data:

- a) 1927 m. vasario 16 d.
- b) 2011 m. vasario 16 d.
- c) 2019 m. vasario 16 d.

3. J. Marcinkevičiaus eilėraščio
motyvais sukurta daina:

- a) „Laisvė“
- b) „Lietuva brangi“
- c) „Šaukiu aš tautą“

4. Kelintais metais išleistas Martyno Mažvydo „Katekizmas“?

- a) 1547 m.
- b) 1475 m.
- c) 1574 m.

5. Kokia proga buvo parašyta J. Marcinkevičiaus drama „Mažvydas“?

- a) Paminėti lietuviškos raštijos 450 metų jubiliejų.
- b) Paminėti pirmosios lietuviškos knygos „Katekizmas“ 450 metinių sukakčiai.
- c) Pagerbti Martyno Mažvydo 500 metų mirties metines.

6. Kokią religiją išpažino Martynas
Mažvydas?

7. Kiek metų praėjus po
„Katekizmo“ išleidimo vyksta
veiksmas dramoje „Mažvydas“?

8. Tarp kurių dviejų valstybių
tarnystės turėjo apsispręsti dramos
veikėjas Mažvydas?

9. Koks Mažvydo sužadėtinės vardas?

10. Kuo vardu Mažvydo sūnus?

Atsakymai:

1. C
2. B
3. A
4. A
5. B
6. Liuteronybę
7. Po 15 metų
8. Tarp Prūsijos ir Lietuvos
9. Marija
10. Kasparas

Ačiū už dėmesį!

Šaltiniai

- ▶ <http://kalbam.lt/?s=Justinas+Marcinkevi%C4%8Dius>
- ▶ Literatūros vadovėlis 2 dalis 12 klasei
- ▶ <http://www.studijos.lt/nepatvirtinti-rasto-darbai/referatas/11346/j-marcinkeviciaus-mazvydas-teksto-analize-ir-interpretacija>
- ▶ https://prezi.com/t_r_oya1_-9g/j-marcinkevicius-mazvydas/